

Čezmejna družinska mediacija

Mediacija je lahko v pomoč zlasti v čezmejnih družinskih sporih in v primerih starševske ugrabitve otrok. Izraz „družinske zadeve“ zajema širok razpon sporov, od izključno zasebnih zadev do zadev, ki vključujejo javne organe.

Kaj je čezmejna družinska mediacija?

Čezmejna družinska mediacija je postopek, ki ga vodi nepristranska usposobljena tretja oseba, tj. mediator. V postopku lahko sodeluje tudi več mediatorjev. Mediator nima pooblastil za odločanje, temveč strankama pomaga pri ponovni vzpostavitvi komunikacije in pri samostojnem reševanju njihovih težav.

Doseženi sporazum je rešitev, prilagojena strankama v sporu, ki zagotavlja, da starši pri sprejemanju odločitev upoštevajo otrokovo korist.

Družinske zadeve vključujejo: starševsko odgovornost in pravico do stikov, ugrabitev otrok, ukrepe za zaščito otrok, preživnino za otroke ali nekdanje partnerje ter druge posledice razveze zakonske zveze ali prenehanja življenjske skupnosti.

V takih primerih gre za spodbudo staršem, da prevzamejo odgovornost za odločitve v zvezi z družino in skušajo spore najprej rešiti zunaj pravosodnega sistema.

Mediacija lahko torej ustvari konstruktivno vzdušje za razprave in zagotovi pošteno medsebojno sodelovanje staršev, pri čemer se upošteva otrokova korist.

Na naslednjih straneh je več podrobnosti o:

- temeljnih načelih in fazah mediacije,
- značilnostih čezmejne mediacije,
- stroškov čezmejne mediacije,
- pravnem okviru čezmejne mediacije.

Za podrobnejše informacije o posamezni državi izberite ustrezno zastavico.

Kako deluje?

Kot stranka v postopku lahko za mediacijo zaprosite v vseh državah članicah. V nekaterih državah članicah lahko stranki v sporu na mediacijo napoti sodnik.

Če se vse stranke strinjajo z uporabo mediacije, izbrani mediator določi časovni razpored mediacije. Način izbire mediatorja se med posameznimi državami razlikuje. Te informacije lahko najdete na ustreznih nacionalnih straneh na desni strani zaslona.

Pravni zastopniki imajo lahko pomembno vlogo pri zagotavljanju pravnih informacij, ki jih stranke potrebujejo za sprejemanje informiranih odločitev.

Sporazum, dosežen z mediacijo, lahko postane izvršljiv, če to zahtevata obe stranki. To se lahko na primer doseže, če sporazum potrdi sodišče ali overi notar.

Pravni zastopniki lahko sporazum, dosežen z mediacijo, pregledajo, da se zagotovi njegova pravna veljavnost v vseh zadevnih pravnih sistemih.

Zakaj se jo izplača poskusiti?

- Imate možnost, da vplivate na rešitev vašega spora.
- Mediacija poteka v uporabniku prijaznem okolju, v katerem je stranka najpomembnejša.
- Mediacija vam omogoča, da ponovno pregledate in prilagodite obseg spora.
- Sprejemate odločitve in dogovore, vendar vam ni treba doseči sporazuma.
- Z uporabo mediacije se ne odrečete pravici do vložitve tožbe pri sodišču.
- Ustvarja položaj, ki je koristen za vse stranke, ki sodelujejo v postopku mediacije.
- Mediator je nepristranska in usposobljena oseba, ki vam lahko pomaga, da samostojno rešite spor.
- V primerjavi s sodnim postopkom je mediacija razmeroma poceni.
- Mediacija je razmeroma hitra. Mediacija se razpiše na dan, ki ustreza obema strankama, in lahko poteka na različnih lokacijah.
- Mediacija dopušča prožne (prilagojene) rešitve in pripomore k ohranjanju ali ustvarjanju konstruktivnih prihodnjih odnosov in stikov med strankama.
- V postopku mediacije sta možna podpora in svetovanje pravnega zastopnika.
- Mediacija zmanjšuje verjetnost prihodnjih sporov.

Povezava na stran [Najti mediatorja](#).

Meje mediacije

Kadar se izkaže, da zadeva ni primerna za mediacijo ali da ena stranka (ali obe) noče(ta) uporabiti mediacije, je potrebno posredovanje pravosodnih organov. Pri preverjanju ustreznosti zadeve je treba posebno pozornost nameniti opredelitvi možnih tveganj, kot sta nasilje v družini in njegova stopnja, zloraba alkohola ali drog, zloraba otroka itd. O ustreznosti zadeve je treba odločiti na podlagi posameznega primera in standardov, ki jih uporabljajo mediatorji in njihove organizacije.

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.

Zadnja posodobitev: 18/01/2019

Čezmejna družinska mediacija - Belgija

Mediacija je urejena z zakonom z dne 21. februarja 2005. Družinska mediacija lahko kot katera koli druga mediacija poteka v okviru sodnega postopka (sodna mediacija) ali zunaj njega (prostovoljna mediacija).

Za mediacijo, ki se začne na zahtevo ene od strank ali jo predlaga sodnik, je potrebno soglasje strank.

Stranke se dogovorijo o imenovanju mediatorja (člen 1734(1) sodnega zakonika), ki ga lahko odobri zvezna komisija za mediacijo. Vsaka stranka lahko mediacijo kadar koli prekine (člen 1729 sodnega zakonika). Mediacija se lahko nanaša na celoten spor ali njegov del (člen 1735(2) sodnega zakonika).

V vseh zadevah, za katere je pristojno sodišče za družinske zadeve, sodni uradnik ob vložitvi zahtevka stranke seznanj z možnostjo uporabe mediacije in jim da vse koristne informacije o tem (člen 1253b/1 sodnega zakonika). V zadevah, ki se nanašajo na razvezo zakonske zveze zaradi nepopravljive nevzdržnosti, lahko sodnik odredi prekinitve postopka za največ en mesec, da se lahko stranke poučijo o mediaciji (člen 1255(6), drugi pododstavek, sodnega zakonika). Vendar si oddelki za sporazumno rešitev sporov na sodišču za družinske zadeve prizadevajo za spravo (člen 731 sodnega zakonika): sodniki morajo poskusiti spraviti stranke, čeprav ne bodo odločali dokončno o zadevi. Pri mediaciji v sodnem zakoniku namreč ni dovoljeno, da je sodnik mediator.

Mediacija poteka v popolni zaupnosti, mediator pa je zavezan varovanju poklicne skrivnosti (člen 1728(1) sodnega zakonika).

Postopek mediacije ima tri faze:

- sodnik imenuje mediatorja;
- sodnik preloži zadevo na poznejši datum in določi nagrado mediatorja;
- izid mediacije: če je mediacija uspešna, stranke zapišejo pogoje tega sporazuma (sporazum o mediaciji), ki ga lahko sodnik uradno potrdi. Če mediacija ni uspešna, lahko stranke začnejo (ali nadaljujejo) sodni postopek ali soglasno zahtevajo imenovanje drugega mediatorja.

Znesek nagrad in stroškov ter pogoje njihovega plačila predhodno določijo stranke in mediator.

Povezava do nacionalnega spletišča, kjer je na voljo seznam mediatorjev v družinskih zadevah: <http://www.fbc-cfm.be/fr/trouver-un-mediateur>.

Povezava do nacionalnega spletišča z informacijami o družinski mediaciji in mediaciji na splošno: <http://www.fbc-cfm.be/fr/mediation>.

Povezava do nacionalne zakonodaje o mediaciji v družinskih zadevah: <http://www.fbc-cfm.be/fr/content/national-0>.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 17/01/2017

Čezmejna družinska mediacija - Češka

V Češki republiki je mediacija urejena z zakonom št. 202/2012 o mediaciji (v nadaljnjem besedilu: zakon), ki je začel veljati 1. septembra 2012 in s katerim je prenesena Direktiva 2008/52/ES o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah.

Zakon določa pravno ureditev mediacije v civilnih zadevah (vključno z družinskimi zadevami). Da bi bil mediator uvrščen na seznam registriranih mediatorjev in pooblaščen za opravljanje dela mediatorja v skladu z zakonom, mora opraviti strokovni izpit.

Sodišče lahko, kadar je to koristno in primerno, strankam odredi sestanek z registriranim mediatorjem, ki lahko traja največ tri ure, in hkrati začasno ustavi postopek. Če se stranka brez utemeljenega razloga ne želi udeležiti takega sestanka z mediatorjem, jo lahko sodišče za razliko od običajne prakse kaznuje tako, da ji ne prizna povračila vseh ali dela stroškov postopka, če uspe v zadevi.

Povezava do češkega spletnega mesta s seznamom registriranih mediatorjev, ki se ukvarjajo z družinskimi zadevami:

http://mediatori.justice.cz/MediatorPublic/Public/FR003_ZverejneniVybranychUdaju.aspx

Povezava do češkega spletnega mesta z informacijami o mediacijskem postopku v družinskih zadevah ali mediaciji na splošno: tako spletno mesto ni na voljo.

Povezavi do spletnih mest, na katerih je dostopna češka zakonodaja o mediaciji v družinskih zadevah:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6196>

http://www.cak.cz/assets/zakon-o-mediaci_aj.pdf (besedilo zakona v angleščini)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 06/03/2019

Čezmejna družinska mediacija - Nemčija

Kratek uvod v družinsko mediacijo v Nemčiji

Izvleček iz brošure „Pravo zakonske zveze“ (*Eherecht*), ki jo je objavilo zvezno ministrstvo za pravosodje in varstvo potrošnikov (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*), str. 73:

„6.2.5 Družinska mediacija

Pri prenehanju življenjske skupnosti ali razvezi zakonske zveze želijo pari svoja družinska razmerja pogosto urediti sporazumno. V takih primerih je mediacija odlična alternativa sodnemu postopku.

Pravni okvir za mediacijo je bil vzpostavljen z zakonom o mediaciji (*Mediationsgesetz*), ki je začel veljati 26. julija 2012.

Pri mediaciji poskušajo stranke ob pomoči nepristranske osebe (mediatorja) doseči sporazumno rešitev spora. Udeleženci prevzamejo odgovornost za rešitev, mediator pa ni pristojen za sprejemanje odločitev.

To pomeni, da se lahko – drugače kot v sodnem postopku – določijo dejanski interesi in potrebe zadevnih oseb ter nato uporabijo kot podlaga za rešitev, ki je prilagojena posameznemu sporu. Pri taki rešitvi se lahko interesi zadevnih oseb bolje upoštevajo kot pri sodni odločbi. Zadevne osebe zato lažje sprejmejo take rešitve, ki so dolgoročno na splošno učinkovitejše. Rezultat mediacije so lahko pogodbeni sporazumi o, na primer, preživnini, premoženju, lastnini, starševski odgovornosti ali pravici do stikov.

Sodišče lahko v okviru postopka za razvezo zakonske zveze odredi, da se zakonca bodisi skupaj bodisi posamično udeležita brezplačnega informativnega sestanka o mediaciji ali se odločita za druge oblike izvensodnega reševanja sporov v zvezi z nerešenimi povezanimi zadevami[1] ob pomoči osebe ali organa, ki ju je imenovalo sodišče, in predložita potrdilo o svoji udeležbi (člen 135 zakona o postopku v družinskih in nepravdnih zadevah – *Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*, FamFG). Ta odredba ni pravno izvršljiva. Vendar lahko sodišče nespoštovanje odredbe upošteva pri odločitvi o razdelitvi stroškov (člen 150(4) FamFG).“

Enako velja za zadeve v zvezi z otroki v skladu s členom 156(1), stavka 3 in 5, ter členom 81(2), točka 5 FamFG. Tudi v takih zadevah lahko sodišče staršem odredi, da se udeležijo informativnega sestanka o mediaciji ali druge oblike izvensodnega reševanja sporov. Ta odredba ni pravno izvršljiva, vendar lahko sodišče nespoštovanje odredbe upošteva pri odločitvi o razdelitvi stroškov postopka.

Povezavi do nemških spletnih mest, na katerih lahko najdete mediatorje za družinske zadeve

– Mediation bei internationalen Kindschaftskonflikten (MiKK e. V.), Fasanenstraße 12, 10623 Berlin, Nemčija (mediacija v mednarodnih zadevah v zvezi z otroki)

<http://www.mikk-ev.de/>

– Zentrale Anlaufstelle für grenzüberschreitende Kindschaftskonflikte beim Internationalen Sozialdienst im Deutschen Verein (ZAnK), Michaelkirchstraße 17/18, 10179 Berlin, Nemčija (mediacija v čezmejnih zadevah v zvezi z otroki)

<http://www.zank.de/>

Povezavi do nemških spletnih mest z informacijami o družinski mediaciji ali mediaciji na splošno

– Bundesverband Mediation e.V. (BM), Wittestr. 30 K, 13509 Berlin

<http://www.bmev.de/>

– Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V. (BAFM), Spichernstraße 11, 10777 Berlin

<http://www.bafm-mediation.de/>

Povezavi do nemške zakonodaje o družinski mediaciji

– Zvezno ministrstvo za pravosodje in varstvo potrošnikov, Mohrenstraße 37, 10117 Berlin

<http://www.bmjv.de/>

– Zakon o spodbujanju mediacije in drugih oblik izvensodnega reševanja sporov (*Gesetz zur Förderung der Mediation und anderer Verfahren der außergerichtlichen Konfliktbeilegung*) (BGBl. (*Bundesgesetzblatt*, Zvezni uradni list) 2012, del I, št. 35 z dne 25. julija 2012)

<http://www.bmjv.de/SharedDocs/Abteilungen/DE/AbtR/RA1.html?nn=1470004>

---

[1] Povezane zadeve vključujejo spore v zvezi s premoženjskimi razmerji med zakoncema, spremembami pokojninskih pravic, plačevanjem preživnine, družinskim domom ali stroški gospodinjstva.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 03/11/2017

Čezmejna družinska mediacija - Estonija

Izvirna jezikovna različica te strani [\[et\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Družinska mediacija ali mediacija v sporih glede razveze zakonske zveze je namenjena predvsem staršem, ki so v postopku razveze zakonske zveze ali prenehanja življenjske skupnosti in potrebujejo pomoč nepristranskega strokovnjaka, ki bo posredoval

pri njihovem razhajanju mnenj ter olajšal njihovo medsebojno komunikacijo in sodelovanje v zvezi z vprašanji o prihodnji ureditvi glede njihovih otrok ter sklenitev sporazumov o takih zadevah. Namen mediacijskega postopka ni toliko doseči spravo kot doseči učinkovite dogovore.

Od aprila 2015 se storitev zagotavlja in financira na naslednje načine:

1. stranke na storitev napoti lokalna uprava, na območju katere otrok prebiva in ki delno financira to storitev;
2. stranke v okviru sodnega postopka na storitev napoti sodnik, pri čemer stranke storitev financirajo same ali, kjer je to mogoče, zaprosijo za nacionalno pravno pomoč;
3. obveščeni starši storitev uporabijo na lastno pobudo in jo financirajo sami ali pa stranke na storitev napoti estonsko združenje mediatorjev (pri čemer stranke storitev financirajo same).

Stroški mediacije, ki jih krijejo stranke same, se razlikujejo po regijah. Eno srečanje z mediatorjem stane od 50 do 70 EUR v Talinu in drugih večjih mestih v Estoniji ter od 35 do 50 EUR drugje v državi. Eno srečanje traja 90 minut, stranke pa lahko pričakujejo, da se bodo morale udeležiti povprečno pet do šest srečanj.

Storitve družinske mediacije lahko opravljajo strokovnjaki s področja psihologije, socialnega področja (vključno z zaščito otrok in socialnim delom) ali prava, ki so opravili posebno usposabljanje in imajo ustrezno potrdilo o strokovni usposobljenosti. Kontaktni podatki teh strokovnjakov so na voljo na spletnih mestih [estonskega združenja mediatorjev](#), okrajnih sodišč in lokalnih uprav.

V Estoniji je organizacija storitve družinske mediacije urejena z naslednjimi zakoni:

- [zakonom o spravnem postopku](#);
- [zakonom o socialnem varstvu](#);
- [zakonom o družinskem pravu](#) in
- [zakonikom o civilnem postopku](#).

Ena od prednostnih nalog v akcijskem programu estonske vlade za obdobje 2015–2016 je okrepiti sistem za zaščito otrok, vključno z razvojem storitve družinske mediacije. Ministrstvo za socialne zadeve in ministrstvo za pravosodje trenutno sodelujeta pri pripravi predlogov za spremembo in dopolnitev zakonov in drugih predpisov, ki urejajo storitev, da bi se izboljšala njena organizacija in financiranje.

V Estoniji delujejo tudi mednarodno usposobljeni mediatorji, ki so pristojni za zadeve v zvezi s čezmejno mediacijo, v katerih je eden od staršev otroka odpeljal v državo, ki ni niti otrokova matična država niti država njegovega običajnega prebivališča. Delovni jeziki so estonščina, angleščina, ruščina in finščina. Mediatorje je mogoče kontaktirati prek [namenskega poštnega predala združenja mediatorjev](#).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 03/04/2019

Čezmejna družinska mediacija - Grčija

Družinska mediacija

Izraz „družinska mediacija“ se nanaša na obliko izvensodnega reševanja družinskih sporov (tj. finančnih sporov in sporov o premoženjskih pravicah med zakoncema, podobnih sporov, ki izhajajo iz zunajzakonske skupnosti ali odnosov med starši in otroki, in drugih družinskih sporov), pri kateri je strankam zagotovljena pomoč, da bi skupaj dosegle vzajemno sprejemljivo rešitev.

I. Institut mediacije (*διαμεσολάβηση*) je bil v grški pravni sistem uveden z **zakonom št. 3898/2010** o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah (Vladni uradni list, serija I, št. 211/16-10-2010), s katerim je bila prenesena Direktiva 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008.

V skladu s členom 2 zakona št. 3898/2010 se lahko „zasebnopravni spori predložijo v mediacijo na podlagi soglasja med strankami, če lahko stranke prosto odločijo o predmetu spora“, pri čemer člen 8 istega zakona določa: „1. Stranke ali njihovi zakoniti zastopniki ali njihovi predstavniki, če so stranke pravne osebe, se mediacije udeležijo s svojim odvetnikom. 2. Mediatorja določijo stranke ali tretja oseba po njihovi izbiri. 3. Mediacijski postopek določi mediator v dogovoru s strankami, ki lahko postopek končajo, kadar koli želijo. Ta postopek je zaupen, zapisnik mediacije pa se ne vodi. Mediator lahko med mediacijskim postopkom komunicira z vsako od strank in se sestane z njo.“ Ob koncu postopka mora mediator sestaviti zapisnik o mediaciji (člen 9 zakona št. 3898/2010), ki med drugim vključuje dosežen sporazum, podpišejo pa ga mediator, stranke in njihovi odvetniki. Če tako zahteva vsaj ena od strank, mora mediator zapisnik predložiti tudi sodnemu tajništvu pristojnega prvostopenjskega sodišča, po čemer sporazum postane izvršljiv.

Mediatorji so plačani po urni postavki za največ 24 ur, vključno s časom, ki ga porabijo za pripravo na mediacijo. Stranke in mediator se lahko dogovorijo o drugačnem načinu plačila. Stranke stroške mediatorja krijejo v enakih deležih, razen če se dogovorijo drugače. Vsaka stranka krije stroške svojega odvetnika. Višina urne postavke se določi in prilagodi s sklepom ministra za pravosodje, preglednost in človekove pravice.

(Glej <http://www.diamesolavisi.gov.gr/>.)

II. Poleg tega je bil s **členom 214B(1) zakonika o civilnem postopku**, ki je bil vstavljen s členom 7 zakona št. 4055/2012, uveden institut sodne mediacije (*δικαστική μεσολάβηση*); v skladu z navedenim členom „se lahko zasebnopravni spori rešujejo tudi s sodno mediacijo. Uporaba sodne mediacije je prostovoljna, pri čemer se lahko taka mediacija uporabi pred vložitvijo tožbe ali med postopkom.“ V zadnjem pododstavku odstavka 3 istega člena je navedeno, da lahko „katera koli zainteresirana stranka po odvetniku, ki jo zastopa, predloži pisno zahtevo, da se zadeva predloži sodniku mediatorju“. V odstavkih 4 in 5 istega člena je nadalje navedeno: „4. Sodišče, ki odloča o zadevi, lahko kadar koli, odvisno od zadeve in ob upoštevanju vseh okoliščin, stranke pozove, naj poskušajo spor rešiti s sodno mediacijo, in hkrati, če se stranke strinjajo, preloži obravnavo zadeve za kratek čas, vendar največ za šest mesecev. 5. Če stranke dosežejo sporazum, se sestavi zapisnik o mediaciji. Zapisnik podpišejo mediator, stranke in njihovi odvetniki, izvirnik pa se predloži sodnemu tajništvu prvostopenjskega sodišča v kraju, kjer je potekala mediacija. [...] Ko je zapisnik o mediaciji predložen sodnemu tajništvu prvostopenjskega sodišča in če dokazuje, da so se stranke strinjale glede obstoja zahtevka, postane izvršljivi naslov v skladu s členom 904(2)(c) zakonika o civilnem postopku.“

Stroški sodne mediacije spadajo neposredno na področje uporabe zakona o zagotavljanju pravne pomoči državljanom z nizkimi dohodki (zakon št. 3226/2004).

Dve pomembni določbi sta novi **člen 116A zakonika o civilnem postopku** (vstavljen s členom 1(2) zakona št. 4335/2015), ki določa, da „sodišče kadar koli med obravnavo in v vseh postopkih spodbuja [...] izbiro mediacije kot sredstva za izvensodno reševanje sporov“, in **člen 214C zakonika o civilnem postopku**, ki določa, da „sodišče strankam predlaga, naj uporabijo mediacijo, če je to primerno glede na okoliščine zadeve. Če stranke sprejmejo predlog sodišča, se obravnava zadeve preloži za tri mesece. Enako velja, če se stranke same med postopkom odločijo za uporabo mediacije.“

Grčija nima posebne zakonodaje o družinski mediaciji, zato se zanjo uporabljajo zgoraj navedena splošna pravila o mediaciji in sodni mediaciji.

Zakonski in zunajzakonski pari različnih narodnosti oblikujejo dvokulturne družine, pri čemer se lahko pri razvezi zakonske zveze ali prenehanju življenjske skupnosti poleg običajnih vprašanj, povezanih z družinskimi spori (npr. starševska odgovornost, pravica do varstva in vzgoje, stiki z otrokom, preživnina za otroka, premoženjska razmerja med zakoncema), pojavi še resnejša težava v čezmejnih zadevah, tj. ugrabitev otroka. V takih primerih se lahko uporabijo zgoraj navedena pravila o mediaciji in sodni mediaciji, ki so v skladu z že veljavnimi pravili iz člena 7(2)(c) Haaške konvencije iz leta 1980 in člena 55(2)(e) Uredbe (ES) št. 2201/2003 (Uredba Bruselj IIa).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni

organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 18/01/2017

Čezmejna družinska mediacija - Španija

 Izvirna jezikovna različica te strani [es](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

1. Postopek družinske mediacije

Družinska mediacija je v Španiji popolnoma prostovoljna. Da bi jo olajšali v zadevah, ki med drugim vključujejo čezmejno družinsko mediacijo, je s splošno zakonodajo o mediaciji izrecno dovoljeno, da se izvede z videokonferenco ali drugimi elektronskimi sredstvi, ki omogočajo prenos glasu ali slike. Stranki se lahko mediacije udeležita pred začetkom sodnega postopka ali med njim in celo po njegovem končanju, da spremenita njegov izid ali olajšata izvršitev sodne odločbe. Če to storita pred začetkom postopka in dosežeta sporazum, se pravni postopek pospeši, ker se za stranki uporabi poenostavljen postopek, v katerem sporazum predložita družinskemu sodišču (*Juzgado de Familia*). To ga odobri, če ni v nasprotju z zakonom ali koristni mladoletnih ali invalidnih otrok, ki jih par morda ima. Če stranki nimata mladoletnih ali invalidnih otrok, lahko prav tako predložita sporazum neposredno notarju. Ta sestavi notarski zapis, s čimer sporazum dobi enake učinke kot sodna odločba.

Če se sodni postopek začne, ne da bi se stranki udeležili mediacije, se lahko sodnik ob upoštevanju okoliščin zadeve strinja, da bi se morali stranki udeležiti mediacije, in družinsko sodišče ju napoti na brezplačen informativni sestanek. Če se odločita za mediacijo, se sodni postopek ne prekine, razen če stranki zahtevata njegovo ustavitev. Če je sporazum nazadnje dosežen, ga odobri sodišče. Če pa sporazum ni dosežen ali se stranki nista hoteli udeležiti mediacije, se izda sodba v zvezi z vsemi vprašanji, o katerih se stranki ne strinjata.

Družinska mediacija ni mogoča, kadar se postopek začne zaradi nasilja na podlagi spola med strankama.

Informativni sestanek je brezplačen, sama mediacija pa ne, pri čemer stroške krijeta stranki, razen če sta upravičeni do pravne pomoči. Vse informacije o vsebini in zahtevah za pridobitev pravne pomoči so na voljo na spletnem naslovu:

<http://www.mjjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/servicios-ciudadano/tramites-gestiones-personales/asistencia-juridica-gratuita>.

2. Poklic družinskega mediatorja in dostop do mediatorja

Mediator mora imeti univerzitetno diplomo ali višje poklicno usposabljanje, poleg tega mora opraviti posebno usposabljanje za opravljanje mediacije, ki ga zagotavljajo za to akreditirane institucije.

Za opravljanje družinske mediacije se ne zahteva vpis v noben register, so pa bili vzpostavljeni registri, v katere se lahko mediatorji vpišejo na nacionalni ravni (register mediatorjev in institucij za mediacijo, katerega spletišče je navedeno spodaj – *Registro de Mediadores e Instituciones de Mediación*) in ravni avtonomnih skupnosti.

Skoraj vse avtonomne skupnosti so ustanovile javno službo za mediacijo. Informacije o tem so na spletiščih zadevnih institucij na voljo v razdelku o mediaciji, kjer je bolj ali manj podrobno pojasnjeno, kako deluje sistem mediacije in kako je pravno urejen register mediatorjev, če obstaja, objavljena pa je tudi povezava do njega. Na spletiščih so običajno na voljo tudi obrazci za prošnjo za mediacijo, v katerih so navedeni sklici na specializirane agencije, ustanovljene za izvajanje mediacije.

Pri iskanju družinskega mediatorja morate razlikovati med tem, ali naj bi mediacija potekala po začetku postopka ali neodvisno od postopka. Če se za mediacijo zaprosi po začetku postopka, zadevno družinsko sodišče stranki napoti na organe za družinsko mediacijo, ki so del sodišča, če pa se mediacija uporabi pred sodnim postopkom ali izven njega, mora družinskega mediatorja poiskati stranka. Koristni so lahko naslednji viri informacij:

– prej navedeni register mediatorjev in institucij za mediacijo na nacionalni ravni: <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/areas-tematicas/registros/mediadores-instituciones>,

– naslednje institucije, ki jih predlaga ministrstvo za pravosodje: <https://www.administraciondejusticia.gob.es/paj/publico/pagaj/home/>),

– službe za mediacijo, ki jih za pokrajine predlaga generalni sodni svet (*Consejo General del Poder Judicial*): <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Mediacion/Organos-judiciales-que-ofrecen-mediacion/Mediacion-Familiar/>,

– službe za mediacijo, ki so jih ustanovile različne avtonomne skupnosti. Informacije so običajno na voljo tudi na institucionalnih spletiščih avtonomnih skupnosti.

Več informacij o postopku družinske mediacije, zakonodaji, ki se uporablja, službah za mediacijo, ki obstajajo v različnih avtonomnih skupnostih, in zadevnih formalnostih ter zgoraj navedene informacije so na voljo na spletišču generalnega sodnega sveta: <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Mediacion>.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 11/12/2017

Čezmejna družinska mediacija - Francija

Čezmejna družinska mediacija se spodbuja z mednarodnimi in evropskimi instrumenti sodelovanja za mirno in hitro reševanje sporov. Francija je v okviru svojega osrednjega organa ustanovila posebno enoto za spodbujanje mediacije v čezmejnih zadevah. Predstaviti je treba tudi nacionalne predpise na področju mediacije, ki se lahko uporabljajo v čezmejnih zadevah.

Nacionalni regulativni okvir:

Z zakonom št. 95-125 z dne 8. februarja 1995, ki mu je sledila uredba št. 2012-66 z dne 22. julija 1996, je bila v Franciji uzakonjena sodna mediacija. Vsak sodnik, ki odloča o sporu, lahko s soglasjem strank imenuje mediatorja, ki je usposobljena, nepristranska in neodvisna tretja oseba.

S sklepom št. 2011-1540 z dne 16. novembra 2011, s katerim je bila prenesena Direktiva 2008/52/ES z dne 21. maja 2008, je bil spremenjen zakon z dne 8. februarja 1995. S tem zakonom je mediacija opredeljena kot vsak strukturiran postopek, s katerim dve ali več strank ob pomoči tretje osebe poskuša doseči dogovor za mirno rešitev nesoglasij. Navedeni zakon uvaja ureditev, ki je skupna za vse mediacije.

Za družinsko mediacijo je mogoče pridobiti državno diplomo, uvedeno z uredbo z dne 2. decembra 2003 ([člen R.451-66 in naslednji zakonika o socialnem varstvu in družini](#)) ter odlokoma z dne 12. februarja 2004 in 19. marca 2012. Vendar ta diploma še ni obvezna za opravljanje funkcije družinskega mediatorja, saj družinska mediacija ni reguliran poklic.

Mediatorji delujejo v okviru združenj ali samostojno.

Družinska mediacija je na voljo:

(1) pred začetkom sodnega postopka: to je tako imenovana običajna mediacija; v tem primeru se na mediatorja obrne neposredno stranke;

(2) med sodnim postopkom: člen 1071 zakonika o civilnem postopku ter člen 255 in člen 373-2-10 civilnega zakonika:

- sodnik za družinske zadeve lahko strankam predlaga ukrep mediacije in po pridobitvi njihovega soglasja imenuje družinskega mediatorja, ki začne mediacijo;
- sodnik za družinske zadeve lahko strankam odredi sestanek z družinskim mediatorjem, na katerem jih ta seznanji z družinsko mediacijo in njenim potekom.

Sporazum, dosežen na podlagi družinske mediacije, lahko uradno potrdi sodnik za družinske zadeve (člena 1534 in 1565 ter naslednji zakonika o civilnem postopku). Sodnik uradno potrdi sporazum, razen če ugotovi, da otrokova korist ni ustrezno varovana ali da privolitev staršev ni bila svobodna (člen 373-2-7(2) civilnega zakonika) ali, splošneje, da bi lahko bil ogrožen javni red.

Stroški: Prvi informativni razgovor pri družinskem mediatorju je za uporabnike brezplačen. Nasprotno pa družinska mediacija vključuje finančni prispevek strank po uradnem ceniku storitev mediacije, ki se plača za posamezni sestanek in na osebo ter je odvisen od dohodka strank. Če je oseba upravičena do pravne pomoči, stroške družinske mediacije krije država, z nacionalnim cenikom pa je za vsakič, ko sodnik za družinske zadeve odredi ukrep mediacije, določeno zvišanje nagrade odvetnika.

- Povezava do upoštevni določb zakonika o civilnem postopku: [tukaj](#).
- Povezava do [strani z informacijami ministrstva za pravosodje](#) o družinski mediaciji.
- Povezava do seznamov mediatorjev: najbližjo službo za družinsko mediacijo lahko poiščete z iskalnim nizom: „médiation familiale“ (družinska mediacija) v zavihku „catégories“ (kategorije) na spletišču [Justice en région \(sodišča v regiji\)](#).

Mednarodna družinska mediacija:

Mednarodna družinska mediacija je predvidena z instrumenti mednarodnega sodelovanja v družinskih zadevah (Haaška konvencija z dne 25. oktobra 1980 in uredba Bruselj IIa) in je namenjena lažjemu iskanju sporazumnih rešitev za vrnitev otroka v primeru mednarodnega protipravnega odvzema otroka ali dogovor o uresničevanju pravice starša do stikov z otrokom.

Zadevne osebe se lahko:

(1) obrnejo na mediatorje, ki opravljajo dejavnost samostojno ali v okviru združenja: seznam mediatorjev, ki lahko posredujejo v družinskih zadevah, je objavljen na naslednjem spletnem naslovu: <http://www.justice.gouv.fr/26139> (ali kliknite [tukaj](#));

(2) **zatečejo k mediaciji, ki jo zagotavlja posebna enota v okviru osrednjega organa: Francija je na ministrstvu za pravosodje vzpostavila enoto za mednarodno družinsko mediacijo ([CMFI](#)).** V vsaki novi čezmejni zadevi enota ponudi pomoč pri ukrepanju pred sodnimi postopki, med sodnimi postopki in/ali po njih. Sklenjeni sporazumi se, potem ko jih po potrebi potrdijo pravni svetovalci strank, predložijo sodiščem v zadevnih državah.

Osrednji organ, na katerega se eden od staršev obrne s prošnjo za mednarodno družinsko mediacijo, ta ukrep predlaga drugemu staršu. Ta korak mora biti **prostovoljen: pri uvedbi postopka mednarodne družinske mediacije ni prostora za prisilo.**

Posebna enota osrednjega organa v okviru svojih nalog mednarodne družinske mediacije v razmerju do obeh staršev deluje nepristransko in v popolni zaupnosti.

Mediacija v okviru enote za mednarodno družinsko mediacijo ministrstva za pravosodje je brezplačna. Zaposilo, ki se mu priložijo dokumenti v zvezi s postopki, ki potekajo ali so bili končani v Franciji ali na tujem, je treba po pošti poslati na naslov:

Ministère de la Justice

Direction des affaires civiles et du Sceau – BDIP

Cellule de médiation familiale internationale

13 place Vendôme

75 042 Paris Cedex 01.

Poslati ga je mogoče tudi po elektronski pošti: entraide-civile-internationale@justice.gouv.fr.

Povezava do spletišča francoskega ministrstva za pravosodje (enota za mednarodno družinsko mediacijo): <http://www.justice.gouv.fr/justice-civile-11861/enlevement-parental-12063/la-mediation-21106.html>

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti

v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 19/01/2017

Čezmejna družinska mediacija - Hrvaška

MEDIACIJA

V Republiki Hrvaški je 1. novembra 2015 začel veljati nov družinski zakon (*Obiteljski zakon; Narodne novine (Uradni list) št. 103 /15*), ki je sestavljen iz desetih ločenih delov. Sedmi del ureja področje obveznega svetovanja in družinske mediacije.

Obvezno svetovanje je oblika pomoči družinskim članom, da bi dosegli dogovore o družinskih razmerjih, pri čemer je posebna skrb namenjena zaščiti družinskih razmerij, ki vključujejo otroka, ter pravnim posledicam nezmožnosti sklenitve sporazuma in začetku sodnih postopkov, v katerih se odloča o otrokovih osebnih pravicah. Obvezno svetovanje izvaja skupina strokovnjakov pristojnega centra za socialno varstvo glede na otrokovo stalno ali začasno prebivališče ali kraj zadnjega skupnega stalnega ali začasnega prebivališča zakoncev ali zunajzakonskih partnerjev. V skladu z družinskim zakonom se obvezno svetovanje ne izvede pred uvedbo postopka izvršbe in zavarovanja. Družinski člani sodelujejo v obveznem svetovanju osebno in brez pooblaščenca.

Obvezno svetovanje se izvede: 1. pred uvedbo postopka za razvezo zakonske zveze med zakoncema, ki imata skupnega mladoletnega otroka, in 2. pred uvedbo drugih sodnih postopkov za uveljavljanje pravice do varstva in vzgoje otroka ter pravice do osebnih stikov z otrokom. Pred uvedbo postopka za razvezo zakonske zveze se obvezno svetovanje ne izvede za zakonca, ki: 1. mu/jima je odvzeta poslovna sposobnost, če ne more/moreta niti s strokovno pomočjo razumeti pomena in posledic postopka, 2. je nesposoben/sta nesposobna za razsojanje ali 3. nima/nimata znanega stalnega ali začasnega prebivališča.

Obvezno svetovanje se uvede na zahtevo, ki jo stranka predloži centru za socialno varstvo v pisni obliki ali ustno na zapisnik. Center za socialno varstvo mora po prejemu zahteve za obvezno svetovanje sklicati sestanek in pozvati stranki. Izjemoma lahko skliče in opravi ločene razgovore s strankama, če meni, da v danih okoliščinah skupni sestanek ne bi bil koristen, ali če ena ali obe stranki to zahtevata iz utemeljenih razlogov.

Družinska mediacija je postopek, v katerem družinski člani sodelujejo prostovoljno. Izjema je prvi sestanek družinske mediacije pred uvedbo postopka za razvezo zakonske zveze, ki je obvezen.

V postopku družinske mediacije stranki poskušata sporazumno rešiti družinski spor ob pomoči enega ali več družinskih mediatorjev. Družinski mediator je nepristranska in posebej usposobljena oseba, vpisana v register družinskih mediatorjev. Glavni cilj postopka družinske mediacije je doseči načrt o skupnem varstvu in vzgoji otroka ter druge dogovore v zvezi z otrokom. Poleg doseganja tega cilja se lahko stranki v postopku družinske mediacije sporazumeta tudi o vseh drugih spornih premoženjskih in nepremoženjskih vprašanjih.

Družinska mediacija se ne izvede: 1. v primerih, ko po oceni skupine strokovnjakov centra za socialno varstvo ali družinskega mediatorja zaradi družinskega nasilja ni mogoče enakopravno sodelovanje zakoncev v postopku mediacije, 2. če je zakoncu /zakoncema odvzeta poslovna sposobnost in ne more/moreta niti s strokovno pomočjo razumeti pomena in pravnih posledic postopka, 3. je nesposoben/sta nesposobna za razsojanje in 4. če ni znano stalno ali začasno prebivališče zakonca.

Družinska mediacija se lahko izvede neodvisno od sodnega postopka pred njegovo uvedbo, medtem ko poteka ali po njegovem koncu. V skladu z družinskim zakonom se družinska mediacija ne izvede pred uvedbo postopka izvršbe in zavarovanja. Izjemoma lahko sodišče med postopkom izvršbe za namene izvajanja osebnih stikov z otrokom predlaga strankama, naj se vključita v družinsko mediacijo. Sodišče lahko namreč po razgovoru s strankama in ob upoštevanju okoliščin zadeve za trideset dni odloži izvršbo in odredi, naj se z otrokom opravi strokovni razgovor, ali predlaga strankama, naj se vključita v družinsko mediacijo, da bi sporazumno rešili spor; sodišče lahko po potrebi v posebni odločbi natančno opredeli izvajanje osebnih stikov med strokovnim razgovorom z otrokom ali družinsko mediacijo; vendar sodišče tako ne ravna, če je poskus družinske mediacije neuspešen ali če je potrebno hitro ukrepanje.

Družinski mediator in druge osebe, ki sodelujejo v postopku družinske mediacije, so dolžni varovati zaupne informacije in podatke, s katerimi so se seznanili med postopkom družinske mediacije v zvezi s tretjimi osebami, razen: 1. če je posredovanje informacij nujno za izvajanje ali izvršitev sporazuma ali 2. če je posredovanje informacij nujno za zaščito otroka, katerega dobro počutje je ogroženo, ali za odpravo nevarnosti hude kršitve duševne ali telesne integritete osebe. Družinski mediator mora stranke obvestiti o obsegu načela zaupnosti.

Kar zadeva sporazum, dosežen z družinsko mediacijo, družinski zakon določa, da morajo biti načrt o skupnem varstvu in vzgoji otroka ali drugi sporazumi, doseženi med postopkom družinske mediacije, sestavljeni v pisni obliki in da jih morajo vse stranke podpisati ter da imajo značaj izvršljive listine, če jih sodišče na predlog strank odobri v nepravdnem postopku.

Če se stranki ne sporazumeta o načrtu o skupnem varstvu in vzgoji otroka ali drugem spornem družinskem razmerju, družinski mediator v poročilu o zaustavitvi postopka družinske mediacije navede, ali sta obe stranki dejavno sodelovali. Poročilo o zaustavitvi družinske mediacije se vroči udeležencem. Družinski mediator sodišču, ki je prekinilo postopek zaradi izvajanja postopka družinske mediacije, predloži poročilo o zaustavitvi družinske mediacije.

Če stranki med sodnim postopkom sporazumno predlagata reševanje spora s postopkom družinske mediacije, lahko sodišče prekine postopek in določi trimesečni rok, v katerem lahko stranki poskušata rešiti spor v postopku družinske mediacije. Če sodišče med sodnim postopkom meni, da obstaja možnost za sporazumno rešitev družinskega spora, lahko strankama prav tako predlaga postopek družinske mediacije. Če se stranki strinjata, da se bosta vključili v družinsko mediacijo, sodišče prekine postopek in določi trimesečni rok, v katerem lahko stranki poskušata rešiti spor v postopku družinske mediacije. Če strankama v trimesečnem roku, ki ga je sodišče določilo za izvedbo družinske mediacije, ne uspe rešiti spora v postopku družinske mediacije ali če stranki predlagata nadaljevanje sodnega postopka pred iztekom navedenega roka, sodišče nadaljuje postopek. Sodišče mora v zadevah, v katerih se odloča o pravicah in interesih otroka, pred odločitvijo o prekinitvi postopka oceniti, ali je prekinitvev primerna glede na potrebo po hitrem ukrepanju.

Družinski mediator je v postopku družinske mediacije dolžan obvestiti udeležence, da morajo skrbeti za dobro počutje otroka, otroku pa lahko omogoči, da ob privolitvi staršev izrazi svoje mnenje v postopku družinske mediacije.

Družinski mediator, ki je vodil postopek družinske mediacije, ne sme sodelovati pri pisanju strokovnih mnenj ali družinskih ocen ali kakor koli drugače sodelovati v sodnem postopku, v katerem se odloča o sporu med strankama, ki sta sodelovali v družinski mediaciji, razen v zakonsko določenih primerih.

Če družinsko mediacijo izvajajo družinski mediatorji, zaposleni v sistemu socialnega varstva, stranki ne plačata honorarja za njihovo delo. Če jo izvajajo družinski mediatorji, ki niso zaposleni v sistemu socialnega varstva, stranki krijeta stroške njihovega sodelovanja.

V postopkih družinske mediacije se ustrezno uporabljajo določbe, s katerimi se ureja mediacija.

Za več informacij glej:

družinski zakon (*Obiteljski zakon*; Uradni list št. 103/15)

pravilnik o družinski mediaciji (*Pravilnik o obiteljskoj medijaciji*; Uradni list št. 106/14)

zakon o mediaciji (*Zakon o mirenju*; Uradni list št. 18/11)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 23/08/2018

Čezmejna družinska mediacija - Italija

Družinska mediacija je postopek, ki ga lahko zakonca ali partnerja v težavah prostovoljno uporabita za rešitev spora, vključuje pa enega ali več mediatorjev. Naloga mediatorjev je, da olajšajo komunikacijo ter paru pomagajo obravnavati čustvene in premoženjske vidike prenehanja življenjske skupnosti (razdelitev premoženja, plačevanje preživnine, dodelitev družinskega doma itd.). Njihova naloga je tudi, da par spodbujajo k oblikovanju dogovorov, ki najbolje izpolnjujejo potrebe vseh družinskih članov.

Mediacija je na splošno urejena z zakonodajnim odlokom št. 28 z dne 4. marca 2010, kakor je bil spremenjen, o izvajanju člena 60 zakona št. 69 z dne 18. junija 2009 v zvezi z mediacijo za reševanje sporov v civilnih in gospodarskih zadevah.

Ta zakon določa postopek zunajsodnega reševanja sporov v zvezi s **prenosljivimi pravicami**. V nekaterih izrecno navedenih zadevah je mediacija **pogoj** za dopustnost dokumenta, na podlagi katerega se je začel postopek.

V družinskopravnih zadevah se predhodna mediacija zahteva samo v sporih v zvezi s sporazumi o prenosu družinskega podjetja (tj. pogodbe, s katerimi [lastnik podjetja](#) celotno svoje [podjetje](#) ali njegov del prenese na enega ali več potomcev).

V vseh drugih družinskih sporih je mediacija prostovoljna.

Vendar lahko sodišče v postopkih v zvezi z varstvom in vzgojo otrok izrek sodbe odloži, da lahko zakonca s pomočjo strokovnjakov poskušata doseči dogovor z mediacijo, zlasti kar zadeva zaščito nepremoženjske in premoženjske koristi otrok.

Mediacija lahko poteka **pri javnih ali zasebnih organih ali prek teh organov**, ustrezno vpisanih v **register mediacijskih organov**, ki ga vodi ministrstvo za pravosodje.

Seznam mediacijskih organov je na voljo na spletnem naslovu:

<https://mediazione.giustizia.it/ROM/ALBOORGANISMIMEDIAZIONE.ASPX>

Odvetniki, registrirani pri italijanski odvetniški zbornici, so mediatorji po zakonu.

V številnih občinah je mogoče do **storitev družinske mediacije** dostopati prek družinskih svetovalnic, socialnih služb ali lokalnih zdravstvenih zavodov.

Drug postopek – ki se razlikuje od mediacije, vendar je prav tako namenjen zunajsodnemu reševanju sporov – je **podprto pogajanje**. To je urejeno z uredbo–zakonom št. 132 z dne 12. septembra 2014, ki je bila s spremembami preoblikovana z zakonom št. 162 z dne 10. novembra 2014.

Podprto pogajanje je sporazum (tako imenovani „sporazum o pogajanju“), s katerim se stranki dogovorita, da bosta „sodelovali v dobri veri za mirno rešitev spora“. Da je sporazum veljaven, mora biti sestavljen pisno **s pomočjo enega ali več odvetnikov** in se nanašati na prenosljive pravice.

V nasprotju s sporazumi, doseženimi z mediacijo, so sporazumi o podprtem pogajanju **izvršljivi**, kar pomeni, da se lahko vpišejo **so dne hipoteke**.

Podobno kot mediacija je tudi pogajanje lahko obvezno ali prostovoljno.

V družinskopravnih zadevah je podprto pogajanje vedno prostovoljno.

Zakon ureja **podprto pogajanje v zadevah v zvezi s prenehanjem življenjske skupnosti in razvezo zakonske zveze**, pri čemer je namen takega pogajanja sporazumna poravnava ali sprememba predhodno določenih pogojev.

V primeru **parov, ki nimajo mladoletnih otrok** (ali odraslih otrok brez poslovne sposobnosti), se sporazum predloži državnemu tožilcu na pristojnem sodišču, in če ta ugotovi, da ni nepravilnosti, obvesti odvetnika, da ni ovir za poravnavo.

V primeru **parov z mladoletnimi otroki** (ali odraslimi otroki brez poslovne sposobnosti) je treba sporazum v desetih dneh poslati državnemu tožilstvu na pristojnem sodišču, da to preveri, ali bo zagotovljena korist otrok. Če je ocena pozitivna, državni tožilec sporazum odobri. Če ni, ga pošlje predsedniku sodišča, in ta v 30 dneh skliče stranki.

Tako dosežen in odobren sporazum ima **učinke prenehanja življenjske skupnosti ali razveze zakonske zveze in nadomesti določbe o tem** ter spreminja pogoje iz teh določb.

Po začetku veljavnosti zakona št. 76 z dne 20. maja 2016 lahko stranke podprto pogajanje uporabijo tudi ob prenehanju **civilnega partnerstva oseb istega spola**.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, **glejte pravno obvestilo**.

Zadnja posodobitev: 04/02/2019

Čezmejna družinska mediacija - Ciper

Ciper doslej še ni vzpostavil zakonskega postopka mediacije.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, **glejte pravno obvestilo**.

Zadnja posodobitev: 13/05/2019

Čezmejna družinska mediacija - Latvija

Republika Latvija je za olajšanje uporabe alternativnih načinov reševanja sporov sprejela Zakon o mediaciji (v veljavi od 18. junija 2014).

Model mediacije, ki jo predlaga sodišče v civilnih postopkih, je začel veljati 1. januarja 2015. Sodniki imajo obveznost, da strankam ponudijo možnost mediacije za rešitev spora v različnih fazah postopka (po začetku postopka, med izvedbo predhodnega postopka in med izvedbo pripravljalnega naroka ter tudi med sodnimi postopki, dokler se ne zaključi vsebinska obravnava zadeve).

Latvija je izvedla več projektov za spodbujanje mediacije kot načina za reševanje sporov.

1. Brezplačno posvetovanje v okviru mediacije, znano kot „mediacijske mize“, ki jih na sodiščih ponuja svet registriranih mediatorjev (na voljo so za družinske spore, a niso omejene nanje)

Ministrstvo za pravosodje skupaj s svetom registriranih mediatorjev od 15. septembra 2016 izvaja pilotni projekt, v okviru katerega je vsakdo, ki je zaprosil za rešitev spora v civilnem sodnem postopku, upravičen do ene ure brezplačnega posvetovanja z registriranim mediatorjem. Brezplačna posvetovanja z registriranimi mediatorji, ki jih priporoči sodišče, so na voljo na več sodiščih

v Rigi in drugod po Latviji. V okviru tega projekta so med posvetovanjem z registriranim mediatorjem stranke v zadevi obveščene o vsebini, postopku in pogojih mediacije, poleg tega pa se oceni možnost za rešitev zadevnega spora z mediacijo.

2. Projekt brezplačne mediacije v družinskih sporih

Od 1. januarja 2017 lahko posamezniki prejmejo državno podporo, ki se zagotavlja v okviru programa državnega proračuna – to je možnost, da se udeležijo petih brezplačnih sestankov z registriranim mediatorjem, da bi se razrešili spori med starši, ki vplivajo na interese otrok, in poiskali načini za izboljšanje odnosov med družinskimi člani. V okviru tega projekta državna podpora omogoča prvih pet srečanj (vsako po 60 minut), ki jih vodi registrirani mediator in so za stranke brezplačna. Če se spor ne reši na petih srečanjih, morajo stroške nadaljnjih storitev kriti stranke. Posameznik se za oceno upravičenosti do brezplačne mediacije obrne na registriranega mediatorja ali svet registriranih mediatorjev. Informacije o projektu so zadevnim osebam na voljo na sodiščih, ki te informacije posredujejo tudi občinam, socialnim službam, družinskim sodiščem itd.

Namen projekta je ponuditi pomoč 300 parom z otroki, da bi lahko starši rešili družinske nesporazume in spore, ki se obravnavajo na sodišču, pa tudi spore, ki še niso predmet postopka pred sodiščem. Projekt je namenjen zlasti podpori zakonske zveze ali vsaj reševanju sporov na način, ki omogoča ohranjanje spoštovanja med otrokovima staršema, ter zagotoviti, da starša ohranita sposobnost medsebojnega sporazumevanja, da bi se lahko dogovorila o različnih zadevah, povezanih z otrokovim dnevnim varstvom, vzgojo in izobraževanjem.

Seznam registriranih mediatorjev, vključenih v projekt, je na voljo na: <http://sertificetimediatori.lv/>

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 13/06/2019

Čezmejna družinska mediacija - Luksemburg

Izvirna jezikovna različica te strani [fr](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#).

Ureditev

Družinska mediacija je urejena z zakonom z dne 24. februarja 2012 o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah in uredbo Velikega vojvodstva z dne 25. junija 2012 o postopku akreditacije za sodnega in družinskega mediatorja, programu posebnega usposabljanja o mediaciji ter vsebini brezplačnega informativnega sestanka. (Mém A št. 37 z dne 5. marca 2012, glej <http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2012/02/24/n1/jo>).

Člen 1251-1(2) novega zakonika o civilnem postopku določa zadeve, v katerih lahko sodnik strankam predlaga „družinsko mediacijo“. To so zadeve na področju:

- razveze zakonske zveze, prenehanja življenjske skupnosti, prenehanja registrirane partnerske skupnosti, vključno s poravnavo, delitvijo skupnega premoženja in skupnim lastništvom;
- preživninskih obveznosti, prispevka k stroškom v zakonski zvezi, obveznosti vzdrževanja otrok in izvajanja roditeljske pravice.

Postopek

Na voljo sta običajna družinska mediacija in sodna družinska mediacija. Prvo lahko ob upoštevanju člena 1251-22(2) novega zakonika o civilnem postopku začne katera koli od strank v vseh zadevah zunaj sodnega ali arbitražnega postopka. Ureditev postopka mediacije je podrobno določena v pisnem sporazumu, ki ga podpišejo stranki in mediator. Pri običajni mediaciji lahko stranki uporabita akreditiranega mediatorja, ki ga je odobril minister za pravosodje, ali neakreditiranega mediatorja.

Če v zadevi iz člena 1251-1(2) navedenega novega zakonika o civilnem postopku poteka postopek pred sodiščem, lahko sodnik strankama predlaga ukrep družinske mediacije. Odredi brezplačni informativni sestanek, ki ga vodi akreditirani mediator ali mediator, ki v Luksemburgu ne potrebuje akreditacije, če izpolnjuje podobne ali primerljive akreditacijske zahteve v drugi državi članici Evropske unije v skladu s členom 1251-3(1), pododstavek 3, novega zakonika o civilnem postopku. Vsak naslednji sestanek stane 57 EUR (znesek, določen z uredbo Velikega vojvodstva). Trajanje mediacije določi sodišče, vendar lahko traja največ tri mesece. V dogovoru med strankama se lahko njeno trajanje tudi podaljša. Fizične osebe, ki nimajo zadostnih sredstev, so v katerem koli postopku sodne družinske mediacije upravičene do finančne pomoči.

Opozoriti je treba, da imajo sporazumi, doseženi z mediacijo, enako dokazno moč kot sodne odločbe. Na podlagi Direktive 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah so ti mediacijski sporazumi izvršljivi v Evropski uniji ne glede na to, ali so bili sklenjeni v drugi državi članici ali na nacionalni ravni. Ko predsednik okrožnega sodišča uradno potrdi mediacijski sporazum ali njegov del, ta postane izvršljiv. Na področju družinske mediacije sodišče poleg skladnosti sporazuma z javnim redom preveri tudi, ali ta ni v nasprotju z otrokovo koristjo, ali je mogoče spor rešiti z mediacijo in ali je mediatorja v ta namen akreditiral minister za pravosodje.

Seznam akreditiranih mediatorjev:

http://www.mj.public.lu/professions/mediation_en_matiere_civile_commerciale/Liste_des_mediateurs_agrees.pdf

Splošne informacije o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah:

http://www.mj.public.lu/professions/mediation_en_matiere_civile_commerciale/

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 18/04/2019

Čezmejna družinska mediacija - Madžarska

Za informacije o mediaciji v družinskih zadevah obiščite stran o [mediaciji v državah članicah](#).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 11/12/2017

Čezmejna družinska mediacija - Malta

Pravo, ki ureja mediacijo

Pravo, ki se uporablja na Malti, je poglavje 474, tj. [zakon o mediaciji](#).

Kaj je mediacija?

Kadar je par v medsebojnem sporu glede družinskih zadev, lahko zaprosi za pomoč mediatorja, da mu ta pomaga doseči mirno rešitev spora brez uporabe formalnih postopkov pred sodiščem. Po malteškem pravu je mediacija obvezna faza, skozi katero mora par, preden začne postopek za prenehanje življenjske skupnosti pred civilnim sodiščem (oddelek za družinsko pravo).

Kdo je mediator in kakšna je njegova vloga?

Mediator pomaga strankam doseči mirno rešitev spora. Je nepristranska in neodvisna oseba, ki jo imenuje sodišče. V nekaterih primerih stranke same izberejo mediatorja proti plačilu. Vsi mediatorji so strokovno usposobljeni za tako delo. Večinoma so tudi družinski terapevti, socialni delavci ali pravniki.

Če stranki začneta sodni postopek, mediator sodišču nikoli ne sme predložiti dokazov v zvezi s povedanim v postopku mediacije.

Kdo lahko zaprosi za mediacijo?

Mediacija se lahko uporablja v naslednjih primerih:

- za prenehanje življenjske skupnosti ali razvezo zakonske zveze (če sta v primeru razveze zakonske zveze zakonca živela ločeno najmanj štiri leta);
- za plačevanje preživnine s strani zakonca;
- za urejanje zadev v zvezi z otrokom, rojenim zunaj zakonske zveze, kot so na primer varstvo in vzgoja ter skrbništvo, pravice do obiskov in preživnina;
- za spremembo strankine pogodbe o prenehanju življenjske skupnosti ali razvezi zakonske zveze;
- za spremembo strankine pogodbe, ki ureja njeno varstvo in vzgojo otrok ter skrbništvo, pravice do obiskov ali preživnino.

Ni nujno, da je oseba, ki zaprosi za mediacijo, poročena.

Kako se začnejo postopki mediacije in kaj vključujejo?

Za uporabo mediacije mora zainteresirana stranka poslati dopis, naslovljen na sodnega tajnika, s katerim zaprosi za dovoljenje za začetek postopka mediacije. Dopis mora vsebovati ime in naslov obeh strank ter vsaj številko osebne izkaznice osebe, ki pošilja tak dopis. Za veljavnost dopisa ni potreben podpis odvetnika. Ta dopis se vloži v sodnem tajništvu družinskega sodišča popolnoma brezplačno.

Mediacija se lahko začne tudi z obvestilom, vendar se ta postopek uporablja, kadar sta se obe vključeni stranki že sporazumeli o večini pravnih zadev. Obvestilo vsebuje enake podatke kot dopis, z edino razliko, da stranki predložita tudi pogodbo, ki sta jo pripravila njuna odvetnika ali javni notar. Obvestilo morata podpisati obe stranki in njun notar ali njuni odvetnika in notar.

Po vložitvi dopisa ali obvestila se mediator imenuje s seznama, ki ga sestavi sodišče. Mediatorja lahko sporazumno izbereta tudi stranki sami. Mediator bo stranki po pošti obvestil o določenem datumu, ko se morata zglasiti na sodišču. Obravnave potekajo v zasebnem prostoru samo z mediatorjem in, na zahtevo strank, odvetnikoma strank. Pri mediaciji se prisotnost odvetnika ne zahteva.

Mediator skupaj s strankama prouči možnost sprave. Če mediator meni, da obstaja upanje za ohranitev zakonske zveze ali razmerja para, lahko pošlje par na svetovanje in mediacijo začasno ustavi. Če stranki menita, da njune zakonske zveze ali razmerja ni mogoče več ohraniti, mediator poskuša pomagati strankama doseči dogovor glede otrok in njunega premoženja.

Če strankama uspe doseči dogovor, mediator pripravi in prebere pogodbo, in če sta stranki zadovoljni z vsebino pogodbe, formalno predloži pogodbo v sodnemu tajništvu, tako da jo lahko sodnik prebere. Če sodnik pogodbo odobri, lahko nato stranki obiščeta notarja, ki objavi pogodbo, da postane uradna.

Če stranki ne moreta doseči sporazuma, se mediacija zaključi in stranki lahko začneta sodni postopek. Stranki morata začeti postopek pred civilnim sodiščem (oddelek za družinsko pravo) v dveh mesecih od zaključka mediacije. Če par ne začne postopka v navedenem roku, mora znova začeti postopek z mediacijo.

Kaj če ena od strank živi v tujini?

Čezmejni spor pomeni spor, pri katerem ima vsaj ena od strank stalno ali običajno prebivališče na Malti, druga stranka pa v drugi državi članici, na dan, ko:

- se stranki po nastanku spora dogovorita za uporabo mediacije;
- mediacijo odredi sodišče;
- po notranjem pravu nastane obveznost uporabe mediacije ali
- v primerih, ko sodišče izda odredbo ali nalog, od datuma take odločbe ali naloga.

V takem primeru oseba, ki ima stalno ali običajno prebivališče v tujini, odpotuje na Malto ali pooblasti svojega odvetnika na Malti, da jo zastopa, in nato odpotuje na Malto samo zato, da podpiše pogodbo o prenehanju življenjske skupnosti. Po drugi strani mora oseba, ki ima stalno ali običajno prebivališče na Malti in ne ve, kje prebiva njen partner/partnerka (če je ta na primer zapustil(-a) Malto ali svojega partnerja), predložiti dopis o mediaciji, v katerem je to dejstvo navedeno pod prisego in ki se takoj zaključi, navedeni posameznik pa začne sodni postopek zoper skrbnike odsotne osebe, ki jih imenuje sodišče.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 11/01/2018

Čezmejna družinska mediacija - Nizozemska

Mediacija je vedno dovoljena in se uporablja zlasti v civilnem pravu in javnem pravu. Poteka na prostovoljni podlagi. Na Nizozemskem je v pripravi zakonodaja, ki vključuje ukrepe za spodbujanje kakovosti.

Na Nizozemskem obstajajo različni registri mediatorjev. MfN je zveza največjih združenj mediatorjev in vodi obsežen register mediatorjev. V register MfN se lahko vpišejo samo mediatorji, ki izpolnjujejo skrbno določena merila kakovosti. Obstaja na primer kodeks ravnanja za mediatorje. Spletišče MfN vsebuje tudi neodvisne informacije o mediaciji in mediatorjih na Nizozemskem.

Drugi register je mednarodni register ARS. Spletišče tega registra omogoča iskanje mediatorjev in vsebuje informacije o temah v zvezi z mediacijo.

Na Nizozemskem obstaja tudi pobuda o mediaciji v pravnem sistemu. To pomeni, da okrožno sodišče ali pritožbeno sodišče, pred katerim poteka postopek, obvesti udeležene stranke o možnosti mediacije. Pritožbeno sodišče lahko stranke napoti tudi na starševsko posvetovanje, v okviru katerega se lahko z mediacijo najde možna rešitev problema.

Informacije o mediaciji je mogoče dobiti tudi pri naslednjih organih: *Juridisch Loket* (urad za pravne informacije in pomoč) in *Raad voor de Rechtsbijstand* (svet za pravno pomoč).

Stroški mediacije se lahko v določenih okoliščinah v celoti ali delno povrnejo.

Povezave

<http://www.nmi-mediation.nl/>

<http://www.adr-register.com/nl>

<http://www.rechtspraak.nl/hoe-werkt-het-recht/mediation-naast-rechtspraak>

<http://www.juridisch.nl/>

<http://www.rechtsbijstand.nl/>

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 23/10/2018

Čezmejna družinska mediacija - Avstrija

V avstrijskih zadevah družinskega prava si sodišče po najboljših močeh prizadeva doseči sporazumno rešitev. V ta namen lahko odredi začetni informativni sestanek o mediaciji ali priporoči mediacijo (člen 107(3), točka 2 zakona o nepravdnem postopku, *Außer streitgesetz*). Čeprav dvonacionalne skupine mediatorjev izpolnjujejo zahteve glede družinske mediacije v Avstriji, morajo biti – ob pomoči zveznega ministrstva za pravosodje kot osrednjega organa in zasebnih združenj za mediacijo – vzpostavljene na *ad hoc* podlagi.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 03/09/2018

Čezmejna družinska mediacija - Poljska

Mediacijski postopki v družinskih zadevah ter zadevah v zvezi z razvezo zakonske zveze in prenehanjem življenjske skupnosti

Mediacija je prostovoljna in zaupna oblika reševanja sporov, pri kateri poskušajo stranke v sporu ob pomoči nevtralnega in nepristranskega mediatorja same doseči sporazum. Zadeve, ki se bodo obravnavale med mediacijo, določijo udeleženci. Zadeve, o katerih se je treba dogovoriti, se lahko nanašajo na: spravo med zakoncema, določitev pogojev za prenehanje življenjske

skupnosti, oblike izvrševanja roditeljske pravice, stike z otroki, izpolnjevanje družinskih potreb, preživnino za otroka ter lastninska in stanovanjska vprašanja. Z mediacijskim sporazumom se lahko uredijo tudi izdaja potnega lista, izbira otrokovega izobraževanja, stiki s člani razširjene družine in/ali upravljanje otrokovega premoženja.

Koristi mediacije

- Mediacija prispeva k zmanjšanju negativnih čustev ter razumevanju lastnih potreb in potreb drugih oseb, s čimer se zmanjša psihološko breme, povezano s sporom.

Kako se zadeva predloži v mediacijo?

- Mediacija se lahko opravi pred predložitvijo zadeve sodišču ali po začetku postopka na podlagi sklepa sodišča.
- Vsekakor je pogoj za mediacijo soglasje strank.
- Vsaka stranka lahko zaprosi za mediacijo v kateri koli fazi sodnega postopka.

Kdo odloči o izbiri mediatorja?

- Mediatorja izberejo stranke skupaj ali pa ga imenuje sodišče, pri čemer se prednostno upoštevajo posamezniki s seznama stalnih mediatorjev.

Kako dolgo lahko traja mediacija?

- Mediacijski postopek, ki je bil uveden na podlagi sklepa sodišča, lahko traja največ tri mesece, vendar se lahko na skupno zahtevo ali iz kakršnega koli drugega veljavnega razloga podaljša, če se s tem olajša doseganje sporazuma.

Potek mediacije

- Mediator po prejemu sklepa sodišča stopi v stik s strankami, da bi določili datum in kraj sestanka.
- Mediator pojasni pravila in potek mediacijskega postopka ter vpraša stranke, ali se strinjajo z mediacijo.
- Mediacija je pogovor med strankami v navzočnosti mediatorja. Mediator se lahko s katero koli od strank sestane tudi individualno.
- Stranke se lahko odločijo, da ne bodo sodelovale v mediaciji.
- Mediacija je zaupna. Mediator informacij o mediaciji ne sme razkriti tretjim osebam. Zapisnik o mediaciji ne vsebuje ocen ali stališč strank.
- Mediator ne sme nastopiti kot priča v zvezi z dejstvi, s katerimi se je seznanil pri opravljanju mediacije, razen če ga stranke oprostijo obveznosti varovanja skrivnosti.

Kakšni so mogoči izidi mediacije?

- Mediacija lahko privede do vzajemno sprejemljivega sporazuma, ki ga podpišejo stranke.
- V zadevah v zvezi z razvezo zakonske zveze ali prenehanjem življenjske skupnosti lahko mediacija privede do sprave in/ali sporazuma med zakoncema ali do oblikovanja skupnih pravnih stališč. Ta so nato podlaga za rešitev zadeve s strani sodišča.
- Mediator vroči kopijo zapisnika strankam.
- Mediator predloži zapisnik in kakršen koli dosežen sporazum sodišču.
- Mediacijski sporazum, ki ga odobri sodišče, ima pravno veljavnost sodne poravnave in z njim se postopek konča.
- Sodišče ne bo odobrilo sporazuma, če je v nasprotju z zakonom ali načeli življenja v skupnosti, če je namenjen izogibanju zakonu, če ustvarja zmedo ali če vsebuje protislovja.
- Če sporazum, ki je bil razglašen za izvršljivega, ni bil dejansko izvršen, se lahko predloži sodnemu izvršitelju.
- Če sporazum ni dosežen, lahko stranke svoje pravice uveljavljajo v sodnem postopku.

Kakšni so stroški mediacije?

- Stroške mediacije krijejo stranke. Običajno vsaka stranka krije polovico stroškov, razen če se dogovorijo drugače.
- Stranka lahko zaprosi za oprostitev plačila stroškov.

- Sodišče lahko ne glede na izid zadeve stranki naloži plačilo stroškov, ki izhajajo iz očitno neupravičene zavrnitve sodelovanja v mediaciji.
- Če je sporazum dosežen pred začetkom sodne obravnave, se stranki povrnejo vse sodne takse.
- Če je sporazum dosežen pred mediatorjem v poznejši fazi postopka (po začetku sodne obravnave), se povrne 75 % sodnih taks.
- Če v primeru razveze zakonske zveze ali prenehanja življenjske skupnosti stranke spravo dosežejo pred prvostopenjskim sodiščem in umaknejo tožbo, se povrnejo vse sodne takse, plačane ob vložitvi tožbe. Če stranke spravo dosežejo pred koncem postopka pred drugostopenjskim sodiščem, se povrne 50 % taks, plačanih v pritožbenem postopku.
- V primeru izvensodne mediacije nagrado mediatorja določi center za mediacijo ali pa se stranke o njej dogovorijo z mediatorjem pred začetkom mediacije.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 20/05/2019

Čezmejna družinska mediacija - Portugalska

DRUŽINSKA MEDIACIJA NA PORTUGALSKEM

Načelo prostovoljnega sodelovanja in odobritev sporazuma

Na Portugalskem je mediacija prostovoljna. Stranke v družinskem sporu v zvezi z otroki ali zakonci lahko na podlagi medsebojnega dogovora uporabijo javno ali zasebno družinsko mediacijo. Stranke lahko na mediacijo napoti tudi sodišče, vendar jim je ne more odrediti brez njihovega soglasja. Družinska mediacija se lahko uporabi pred vložitvijo tožbe pri sodišču ali matičnem uradu (*Conservatória do Registo Civil*) ali med postopkom. **V obeh primerih mora biti sporazum v zvezi z družinskimi zadevami odobren, da bi bil izvršljiv.** Mediacijskih sestankov se lahko udeležijo tudi zastopniki strank (če jih imajo), kar se v praksi včasih zgodi. V zakonu št. 29/2013 z dne 19. aprila 2013 so določena splošna načela, ki veljajo za mediacijo.

Mediacija na sodišču

Če stranke uporabijo **družinsko mediacijo pred vložitvijo tožbe** in dosežejo sporazum, morajo pri **matičnem uradu po svoji izbiri zaprositi za odobritev** sporazuma. Taki sporazumi se lahko nanašajo na zadeve v zvezi z zakoncema (npr. razveza zakonske zveze, plačevanje preživnine med zakoncema, družinski dom, uporaba priimka nekdanjega zakonca) in zadeve v zvezi z otroki (npr. sporazum o starševski odgovornosti, priložen sporazumu o razvezi zakonske zveze, ali sporazum o plačevanju preživnine za odrasle otroke). Preden matični urad odobri sporazum, državno tožilstvo (*Ministério Público*) izda mnenje o sporazumu, če se ta nanaša na starševsko odgovornost za mladoletne otroke.

Če mediacija poteka pred vložitvijo tožbe pri sodišču in je **njen edini namen doseči dogovor o starševski odgovornosti za mladoletne otroke** (brez priloženega sporazuma o razvezi zakonske zveze ali prenehanju življenjske skupnosti), morajo stranke pri pristojnem sodišču zaprositi za odobritev sporazuma.

Če **družinska mediacija poteka med sodnim postopkom**, je potek naslednji:

- V tožbah v zvezi s starševsko odgovornostjo (npr. pravica do varstva in vzgoje, obiski, preživnine za mladoletne otroke) obstaja faza specializiranega tehničnega zaslišanja in mediacije. Če stranke na sestanku, na katerega jih pozove sodnik, ne dosežejo sporazuma, sodnik odloži pogovore za dva do tri mesece in stranke napoti na enega od naslednjih alternativnih mehanizmov: mediacijo, če stranke soglašajo ali zahtevajo napotitev, ali specializirano tehnično zaslihanje, ki ga opravijo službe sodišča za tehnično podporo. Ob izteku obdobja odložitve se pogovori začnejo znova, in če je bil z eno od zgoraj navedenih metod dosežen sporazum, sodnik prouči in odobri sporazum. Če sporazum ni bil dosežen, zadeva preide v pravdno fazo.
- Praviloma lahko sodišče na podlagi člena 273 zakonika o civilnem postopku (*Código de Processo Civil*) v vseh civilnih tožbah, vključno s tožbami v zvezi z zakonci (npr. razveza zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti, plačevanje preživnine med zakonci in nekdanjimi zakonci ter dodelitev družinskega doma, kadar ni prvotnega sporazuma), začasno ustavi postopek in zadevo predloži v mediacijo, razen če katera od strank temu nasprotuje.
- V skladu s členom 272(4) zakonika o civilnem postopku lahko tudi stranke na podlagi medsebojnega dogovora zahtevajo začasno ustavitev postopka za tri mesece in na lastno pobudo uporabijo mediacijo.

Če je sporazum dosežen z mediacijo, medtem ko poteka postopek v zgoraj navedenih primerih, morajo stranke **za njegovo odobritev zaprositi sodišče**.

Tožbe v zvezi z družinskimi zadevami, ki spadajo v pristojnost matičarja, je treba vložiti s predhodnim soglasjem obeh strank, saj bodo v nasprotnem primeru spadale v pristojnost sodišč. Zato je lahko uporaba mediacije na pobudo strank koristna pred začetkom postopka. Člen 14(3) uredbe-zakona št. 272/2001 z dne 13. januarja 2001 določa, da mora matičar po začetku postopka v matičnem uradu zakonca, ki zahtevata razvezo zakonske zveze, obvestiti o obstoju storitev mediacije. Ta določba strankam omogoča, da med postopkom za sporazumno razvezo zakonske zveze na matičnem uradu uporabijo mediacijo, da bi dosegle spravo ali pregledale sporazum o starševski odgovornosti, priložen sporazumu o razvezi zakonske zveze, kadar obstaja predlog državnega tožilstva v zvezi s tem.

Izbira javnega ali zasebnega mediatorja, trajanje in stroški mediacije

Družinska mediacija praviloma traja **največ tri mesece** na podlagi načela iz člena 272(4) zakonika o civilnem postopku. Le v izjemnih in utemeljenih primerih lahko traja dlje.

Če stranke uporabijo **zasebno mediacijo**, morajo plačati nagrado mediatorja. Višina te nagrade, pravila in časovni raspored mediacije se določijo v protokolu o mediaciji, ki ga stranke in mediator podpišejo na začetku mediacije. Ministrstvo za pravosodje vodi seznam javnih in zasebnih mediatorjev, ki ga lahko stranke uporabijo za izbiro zasebnega mediatorja: <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica>.

Za uporabo **javne mediacije** se morajo stranke obrniti na urad za alternativno reševanje sporov (*Gabinete de Resolução Alternativa de Conflitos*) generalnega direktorata za politiko pravosodja in zahtevati predhodni sestanek v zvezi z mediacijo. To lahko storijo po telefonu, *e-pošti* ali prek spletnega obrazca. Stranke in mediator na predhodnem sestanku v zvezi z mediacijo podpišejo protokol o mediaciji. Določita se trajanje in časovni raspored sestankov ter pojasnijo postopkovna pravila.

Strošek javne družinske mediacije je 50 EUR za vsako od strank, ne glede na število predvidenih sestankov. To takso v višini 50 EUR plača vsaka od strank na začetku javne mediacije. Stranke ne krijejo nagrad mediatorjev v javnem sistemu. Krije jih generalni direktorat za politiko pravosodja v skladu z zakonsko tarifo.

Sestanki v okviru javne mediacije lahko potekajo v prostorih generalnega direktorata za politiko pravosodja ali v prostorih, ki jih da na voljo občina, v kateri stranke prebivajo.

Pri javni mediaciji lahko stranke mediatorja izberejo s seznama izbranih javnih mediatorjev. Če tega ne storijo, ga urad za alternativno reševanje sporov generalnega direktorata za politiko pravosodja imenuje s seznama javnih mediatorjev, in sicer glede na zaporedni vrstni red in ob upoštevanju bližine območju strankinega prebivališča. Praviloma se to imenovanje opravi elektronsko.

Če so stranke upravičene do **pravne pomoči**, se lahko z njo krijejo stroški mediacije.

Čezmejna mediacija in somediacija

V primeru **čezmejnega spora**, pri katerem niso mogoča osebna srečanja, je mogoče za mediacijo uporabiti videokonferenčne sisteme.

Na Portugalskem se lahko **mediatorji iz drugih držav članic** vpišejo na seznam družinskih mediatorjev, ki ga vodi ministrstvo za pravosodje (ki vključuje javne in zasebne mediatorje), poleg tega pa so lahko tudi izbrani za seznam javnih družinskih mediatorjev (na podlagi javnega razpisa). V obeh primerih veljajo enaki pogoji kot za nacionalne mediatorje.

Na Portugalskem je **somediacija mogoča** v javnem in zasebnem sistemu mediacije. Somediacija lahko poteka na podlagi odločitve strank ali na predlog mediatorja, če meni, da je to najboljši pristop k zadevi.

Koristne povezave

Obiščite <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica> za: *povezavo* do nacionalne zakonodaje o mediaciji; *povezavo* do seznama javnih in zasebnih družinskih mediatorjev; *povezavo* do informacij o družinski mediaciji in mediaciji na splošno.

Prošnje za javno mediacijo se lahko sporočijo po telefonu: +351 808262000, *e-pošti* na naslov: smf@gral.mj.pt ali prek spletnega obrazca, ki je na voljo na naslovu: <http://smf.mj.pt/>.

Končna opomba

Informacije v tem informativnem listu so splošne, niso izčrpne in ne zavezujejo kontaktne točke, Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, sodišč ali drugih oseb. Upoštevati je treba veljavna zakonodajna besedila.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 28/01/2019

Čezmejna družinska mediacija - Romunija

Zakon št. 192/2006 ureja mediacijo in organizacijo poklica mediatorja ter vključuje splošne določbe, določbe o poklicu mediatorja (pridobitev, začasni odvzem in odvzem dovoljenja za opravljanje poklica mediatorja, svet za mediacijo, organizacija in opravljanje poklica mediatorja, mediatorjeve pravice in obveznosti, odgovornost mediatorja) in mediacijskem postopku (postopek pred sklenitvijo mediacijskega sporazuma, mediacijski sporazum, potek mediacije, zaključek mediacijskega postopka) ter posebne določbe o družinskih sporih in kazenskih zadevah.

Stranke lahko sodelujejo na informativnem sestanku o prednostih mediacije, med drugim tudi po začetku postopka pred pristojnim sodiščem, kjer je to ustrezno, da bi se spori rešili na ta način. Dokazilo o udeležbi na informativnem sestanku o prednostih mediacije je informativno potrdilo, ki ga izda mediator, ki je zagotovil informacije. Postopek za seznanitev s prednostmi mediacije lahko opravi sodnik, tožilec, pravni svetovalec, odvetnik ali notar, pri čemer se to v takem primeru pisno potrdi.

Predmet mediacije ne morejo biti strogo osebne pravice, kot so pravice v zvezi s statusom osebe, ali druge pravice, ki jih stranke ne smejo uveljavljati na podlagi sporazuma ali katerega koli drugega akta.

Dejavnost mediacije se opravlja enako za vse osebe, ne glede na raso, barvo, državljanstvo, narodnost, jezik, vero, spol, prepričanje, politično pripadnost, premoženje ali družbeno poreklo.

Mediacija je dejavnost v javnem interesu. Mediator pri opravljanju svojih nalog ni pooblaščen za odločanje glede vsebine sporazuma, ki ga bodo dosegle stranke, vendar jih lahko usmerja pri preverjanju njegove zakonitosti. Mediacija lahko poteka med dvema ali več strankami. Stranke lahko svobodno izberejo svojega mediatorja. Mediacijo lahko vodi en ali več mediatorjev. Sodni in arbitražni organi ter vsi drugi organi, ki so jim podeljene pravosodne funkcije, stranke obvestijo o možnosti in prednostih uporabe mediacijskega postopka ter jih pozovejo, naj za reševanje svojih sporov uporabijo to možnost.

Stranke lahko sporazum overijo pri notarju. Listina, ki jo sestavi notar in s katero overi dogovor v mediacijskem sporazumu, je izvršljiva.

Stranke mediacijskega sporazuma lahko pri sodišču zaprosijo za odločbo, s katero je potrjen njihov sporazum. Pristojni organ je bodisi okrožno sodišče, ki je pristojno v kraju, kjer ima katera koli od strank stalno prebivališče/običajno prebivališče/registrirani sedež, bodisi okrožno sodišče, ki je pristojno v kraju, kjer je bil sklenjen mediacijski sporazum. Sklep, s katerim sodišče potrdi sporazum strank, se sprejme za zaprtimi vrati in je izvršljiv.

Posebne določbe o družinskih sporih. Mediacija se lahko uporabi za reševanje sporov med zakoncema glede nadaljevanja zakonske zveze, delitve skupnega premoženja, izvrševanja starševskih pravic, določitve stalnega prebivališča otrok, plačevanja preživnine za otroke ali katerih koli drugih sporov med zakoncema glede pravic, ki jih lahko uživata v skladu z zakonom. Mediacijski sporazumi, sklenjeni med strankami v zadevah/sporih glede izvrševanja starševskih pravic, plačevanja preživnine za otroke ali določitve stalnega prebivališča otrok, so v obliki sodne poravnave.

Sporazum zakoncev o razvezi zakonske zveze in dogovoru o zadevah, povezanih z razvezo, stranki predložita sodišču, ki je pristojno za izdajo sodne odločbe o razvezi zakonske zveze.

Mediator zagotovi, da izid mediacije ni v nasprotju z otrokovo koristjo, in starše spodbuja, naj se osredotočijo predvsem na otrokove potrebe, hkrati pa zagotovi še, da prevzem starševske odgovornosti ali dejansko prenehanje življenjske skupnosti ali razveza zakonske zveze ne škoduje otrokovi vzgoji in razvoju.

Mediator pred sklenitvijo mediacijskega sporazuma ali, kjer je to ustrezno, med postopkom skrbno preveri, ali med strankami obstaja zlorabno ali nasilno razmerje in ali lahko take razmere vplivajo na mediacijo, ter odloči, ali je v takih okoliščinah reševanje spora z mediacijo ustrezno. Če se mediator med mediacijo seznanil z dejstvi, ki ogrožajo otrokovo vzgojo ali normalni razvoj ali resno škodujejo otrokovim koristim, mora to sporočiti pristojnemu organu.

Zakon št. 217/2003 o preprečevanju nasilja v družini in boju proti njemu vsebuje določbe o institucijah, ki so jim zaupane naloge v zvezi s preprečevanjem nasilja v družini in bojem proti njemu (in katerih dolžnost je stranke v sporu usmeriti k mediaciji), o ustanovah za preprečevanje nasilja v družini in boj proti njemu (vključno s centri za pomoč, ki so namenjeni nasilnežem ter zagotavljajo svetovanje in storitve družinske mediacije, z možnostjo predložitve zadev v zvezi z nasiljem v družini v mediacijo na zahtevo strank), o ureditvi zaščite ter o financiranju na področju preprečevanja nasilja v družini in boja proti njemu.

V civilnem postopku sodnik strankam priporoči, naj spor rešijo sporazumno z mediacijo, in ves čas postopka poskuša spraviti stranke, tako da jim zagotavlja potrebne napotke.

V sporih, ki so lahko predmet mediacijskega postopka, lahko sodnik stranke pozove, naj se udeležijo informativnega sestanka o prednostih uporabe tega postopka. Kadar sodnik glede na okoliščine zadeve meni, da je to potrebno, strankam v kateri koli fazi postopka priporoči, naj uporabijo mediacijo za zagotovitev sporazumne rešitve spora. Mediacija za stranke ni obvezna.

Če sodnik priporoči mediacijo, se morajo stranke (če spora niso poskušale rešiti z mediacijo, preden so vložile tožbo) zglasiti pri mediatorju na informativnem sestanku o prednostih mediacije. Po tem sestanku se odločijo, ali se strinjajo, da bodo svoj spor rešile z mediacijo.

Če se stranke spravijo, sodnik potrdi njihov sporazum v izdani sodbi.

V primeru razveze zakonske zveze se lahko vlogi za razvezo zakonske zveze priloži sporazum o razvezi zakonske zveze, ki sta ga zakonca dosegla z mediacijo, in, kjer je to ustrezno, o dogovoru o vprašanih, povezanih z razvezo zakonske zveze.

Zakon št. 272/2004 o varstvu in spodbujanju pravic otrok vključuje določbe o pravicah otrok (državlanske pravice in svoboščine, nadomestno družinsko okolje in oskrba, otrokovo zdravje in blaginja, izobraževanje ter rekreacijske in kulturne dejavnosti), določbe o posebni zaščiti otrok, ki so začasno ali trajno prikrajšani za starševsko varstvo (rejništvo, rejništvo v nujnih primerih, specializiran nadzor in spremljanje uporabe posebnih zaščitnih ukrepov), določbe o zaščiti otrok (begunci ali otroci v primeru oboroženega spopada, otroci, ki so storili kaznivo dejanje, vendar niso kazensko odgovorni, zaščita pred zlorabo, zanemarjanjem ali izkoriščanjem, vključno z ekonomskim izkoriščanjem, zaščita pred zlorabo drog in kakršno koli obliko nasilja, otroci, katerih starši delajo v tujini, in zaščita pred ugrabitvijo ali kakršno koli obliko trgovine z ljudmi), določbe o institucijah in službah z nalogami na področju zaščite otrok na osrednji in lokalni ravni, zasebnih organizacijah in financiranju sistema zaščite otrok.

Javna služba za socialno varstvo mora sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev zgodnjega odkrivanja tveganih razmer, ki lahko privedejo do ločitve otroka od staršev, ter preprečevanje zlorabnega ravnanja staršev in nasilja v družini. Pred kakršno koli ločitvijo otroka od staršev in kakršno koli omejitvijo starševskih pravic je treba sistematično zagotoviti storitve in ugodnosti, določene z zakonom, s posebnim poudarkom na ustreznem obveščanju staršev in svetovanju staršem, terapiji ali mediaciji, določenih na podlagi načrta storitev.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni

organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 25/01/2017

Čezmejna družinska mediacija - Slovenija

Področje mediacije v Sloveniji ureja [Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah \(ZMCGZ, Uradni list RS, št.56/08\)](#) ki se po prvem odstavku 2. člena uporablja tudi za mediacijo v družinskih zadevah v zvezi z zahtevki, s katerimi stranke lahko prostovoljno razpolagajo in se glede njih poravnajo. Tudi [Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov \(ZARSS, Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 - ZUJF\)](#), na podlagi katerega so sodišča dolžna omogočiti uporabo mediacije strankam, ki so v sodnem sporu, se uporablja v družinskih razmerjih.

ZARSS v prvem odstavku 22. člena določa, da je mediacija v sporih iz razmerij med starši in otroki v celoti brezplačna, saj namesto strank nagrado mediatorja in njegove potne stroške v celoti krije sodišče. Enako velja tudi, v primeru, da se skupaj s sporom iz razmerij med starši in otroki v mediaciji rešujejo še premoženjskopravna razmerja med zakonci.

Po drugem členu [Pravilnika o mediatorjih v programih sodišč](#) (Uradni list RS, št. 22/10 in 35/13) sodišče, ki vodi seznam mediatorjev po ZARSS, glede na potrebe programa določi najvišje število mediatorjev, ki so lahko vpisani v posamezno področje seznama. Za mediacije iz družinskih zadev pa mora sodišče v zvezi s številom mediatorjev na seznamu upoštevati tudi dejstvo, da lahko mediacijo v sporih iz razmerij med starši in otroki vodita dva mediatorja, pri čemer ima eden opravljen pravniški državni izpit, drugi pa izkazuje strokovno znanje in izkušnje s področja psihologije ali drugega podobnega področja.

Drugih določb v zvezi z mediacijo v družinskih zadeva naša zakonodaja ne vsebuje. Podrobneje naj bi mediacijo v družinskih zadevah uredil novi družinski zakonik.

Seznami mediatorjev po področjih in posameznih sodiščih so dostopni na spletnih straneh posameznih sodišč, prav tako pa tudi na spletni strani Ministrstva za pravosodje, ki vodi Centralno evidenco mediatorjev v programih sodišč po ZARSS.

Sorodne spletne povezave:

[Informacije o mediaciji na splošno \(samo za družinsko nimamo\)](#)

[Centralna evidenca mediatorjev](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 23/03/2018

Čezmejna družinska mediacija - Slovaška

1. Splošne informacije o mediaciji

V Slovaški republiki mediacija v družinskem pravu poteka samo na podlagi prostovoljne udeležbe. Izvajajo jo mediatorji, ki niso specializirani za družinsko pravo. Sodišču ni treba odrediti ali priporočiti mediacije za rešitev spora. Strankam lahko le svetuje, naj spor poskušajo rešiti z mediacijo.

2. Povezava do seznama mediatorjev na Slovaškem

Povezava do slovaškega spletnega mesta, na katerem je mogoče najti seznam mediatorjev, je na voljo na spletnih naslovih: <http://www.komoramediatorov.sk/>, kjer so navedeni člani slovaške zbornice mediatorjev (*Slovenská komora mediátorov*), in <http://www.najpravo.sk/>, kjer so mediatorji navedeni po regijah ali okrožjih, v katerih delujejo. Celotni seznam mediatorjev, ki so opravili strokovno usposabljanje za delo kot mediatorji, je na voljo na spletnem mestu ministrstva za pravosodje Slovaške republike (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) <http://www.justice.gov.sk/>.

3. Povezava do spletnega mesta o mediaciji v družinskem pravu in mediaciji na splošno

Splošne informacije o mediaciji so na voljo na spletnem mestu slovaške zbornice mediatorjev: <http://www.komoramediatorov.sk/> in na spletnem naslovu: <http://www.najpravo.sk/>.

4. Povezava do slovaške zakonodaje

Posebna zakonodaja o mediaciji v družinskem pravu še ni bila sprejeta. Mediacijski postopek na tem področju pa tudi na vseh drugih področjih, kjer je mediacija dovoljena za izvensodno reševanje sporov, poteka v skladu z zakonom št. 420/2004 o mediaciji in spremembi nekaterih zakonov https://eur-lex.europa.eu/n-lex/index_en.htm.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 14/01/2019

Čezmejna družinska mediacija - Finska

Na Finskem obstajajo trije različni postopki družinske mediacije: (1) izvensodna mediacija; (2) sodna mediacija kot neodvisni postopek in (3) mediacija kot del izvršitve odločbe o varstvu in vzgoji otroka ali pravici do stikov.

1. Izvensodna mediacija

V skladu z zakonom o zakonski zvezi (234/1929) je treba spore in pravna vprašanja, ki nastanejo v družini, najprej poskušati rešiti s pogajanjem med družinskimi člani in o njih odločiti sporazumno. Če družinski člani pri reševanju sporov potrebujejo zunanjo pomoč, lahko zanjo zaprosijo družinske mediatorje, ki jih zagotovijo občinski odbori za socialno varstvo. Družinski mediatorji, ki so imenovani za nalogo, so večinoma zaposleni pri službah za razvojno in družinsko svetovanje ter drugih socialnih službah. Družinska mediacija je ločena od drugih socialnih storitev in storitev družinskega svetovanja, njen namen pa je z medsebojnimi

pogovori in pogajanja strank najti rešitve za njihove spore. Poleg občin storitve mediacije zagotavljajo centri za družinsko svetovanje, ki delujejo v okviru cerkve, pa tudi druge organizacije in posamezniki, ki so pooblaščen za opravljanje mediacije.

Posebna naloga mediatorja je, da zaščiti pravice otrok v primeru razveze zakonske zveze. Mediator pomaga staršem, da po mirni poti uredijo vsa vprašanja, povezana z otroki. To med drugim vključuje dogovore o tem, ali bodo otroci ostali v skupnem varstvu in vzgoji obeh staršev, s kom bodo živeli in kako bodo urejeni stiki z drugim staršem ter kako si bodo starši razdelili odgovornost za preživljanje otrok. Če se starši sporazumejo, jim mediator pomaga sestaviti pogodbo. Da bi bil sporazum izvršljiv, mediator pozove starše, naj ga potrdijo pri uradniku za otroško skrbstvo. Potrjeni sporazum je enakovreden sodni odločbi.

Družinska mediacija je prostovoljna, zaupna in brezplačna. Na službe za družinsko mediacijo se lahko obrne družina kot celota, zakonca skupaj ali posamično.

2. Sodna mediacija

Sodišča lahko posredujejo v zadevah, povezanih z varstvom in vzgojo otrok, nastanitvijo, pravico do stikov in preživnino za otroke (člen 10 zakona o mediaciji v civilnih zadevah in potrjevanju dogovorov na splošnih sodiščih, 394/2011). Mediacija je postopek, ki je ločen od sodnega postopka. Je prostovoljna, vendar je zanjo potrebno soglasje obeh staršev. Je hitrejša in cenejša od sodnega postopka.

Mediacija se začne, ko stranke zanjo zaprosijo sodišče. Zadeva se lahko v mediacijo predloži tudi po začetku sodnega postopka. Mediacija se lahko kadar koli konča. Mediator je sodnik, ki mu pomaga strokovnjak, običajno psiholog ali socialni delavec. Strankam v mediaciji lahko pomaga odvetnik po njihovi izbiri ali drug pomočnik. Pri sodni mediaciji je mogoče zaprositi za pravno pomoč iz državnih sredstev za kritje plačila za pomočnika. Pri sodni mediaciji je treba zaščititi otrokovo korist. Sodišče mora pri presoji, ali je sporazum mogoče potrditi, upoštevati zakon o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov (361/1983) in zakon o preživljanju otroka (704/1975). Potrjeni sporazum je enakovreden sodni odločbi. Če sporazuma ni mogoče doseči, o zadevi odloči sodišče. Če je bila zadeva predložena v mediacijo iz sodnega postopka in se mediacija izkaže za neuspešno, se zadeva vrne v sodni postopek.

3. Mediacija kot del izvršilnega postopka

Ta oblika mediacije je na voljo samo, če je eden od staršev začel izvršilni postopek na okrožnem sodišču. V takem primeru sodna odločba že obstaja, vendar je drugi od staršev ni upošteval.

V skladu z zakonom o izvrševanju odločb o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov (619/1996) sodišče praviloma določi mediatorja, kadar se izvršitev odločbe o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov zahteva na sodišču. Mediator je običajno psiholog, ki se spozna na psihologijo otroka, socialni delavec, ki se razume na zaščito otrok, ali uradnik za otroško skrbstvo. Namen mediacije je olajšati sodelovanje med starši otrok ali drugimi zainteresiranimi stranmi z namenom zagotovitve dobrobiti otroka. Mediator organizira sestanek med starši in opravi zasebni pogovor z otrokom (ali otroki), da bi izvedel za njegove želje in mnenja, če je to mogoče glede na starost in razvojno stopnjo otroka (ali otrok). Mediator za sodišče pripravi poročilo o mediaciji. Če mediacija ne prinese sporazuma med starši, sodišče v zadevi odloči tudi na podlagi mediatorjevega poročila.

O mediatorjih

Za organizacijo družinske mediacije so odgovorni občinski odbori za socialno varstvo. Kontaktni podatki občin so na voljo na spletnem naslovu: <http://www.kunnat.net/fi/Yhteystiedot/kunta-alan-yhteystiedot/kunnat/Sivut/default.aspx>.

Finska odvetniška zbornica usposablja odvetnike za delo mediatorjev v sporih na področju družinskega prava:

http://www.asianajajaliitto.fi/asianajopalvelut/etsi_asianajaja.

Za sodno mediacijo so pristojna okrožna sodišča. Kontaktni podatki okrožnih sodišč so na voljo na spletnem mestu pravosodne uprave: <http://oikeus.fi/tuomioistuimet/karjaoikeudet/fi/index/yhteystiedot.html>.

O mediaciji

Mediacija na spletnem mestu pravosodne uprave: <http://oikeus.fi/fi/index/esitteet/perheasioidensovittelun.html>.

Brošura ministrstva za pravosodje o sodni mediaciji v sporih glede varstva in vzgoje otrok:

https://oikeus.fi/en/index/esitteet/expert-assistedmediationofcustodydisputes_2.html.

Brošura v angleščini: https://oikeus.fi/en/index/esitteet/expert-assistedmediationofcustodydisputes_2.html.

Nacionalni inštitut za zdravje in blaginjo, Priročnik o zaščiti otrok, družinska mediacija:

<https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/erityiskysymykset/lapsen-asema-erotilanteessa/perheasioiden-sovittelu>.

Postopek za mirno reševanje zadev na področju družinskega prava pri finski odvetniški zbornici:

http://www.asianajajaliitto.fi/asianajopalvelut/sovintomenettely/sovintomenettely_perheasioissa.

Finski forum za mediacijo:

<http://www.ssf-ffm.com/index.php>.

Nacionalna zakonodaja

Posamezne določbe o družinski mediaciji so vključene v naslednje zakone:

zakon o zakonski zvezi (234/1929):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1929/19290234?search%5btype%5d=pika&search%5bpika%5d=avioliittolaki#O1L5>;

zakon o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov (361/1983):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1983/19830361>;

zakon o izvrševanju odločb o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov (619/1996):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960619>;

zakon o mediaciji v civilnih zadevah in potrjevanju dogovorov na splošnih sodiščih (394/2011):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110394>.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 08/02/2018

Čezmejna družinska mediacija - Švedska

Družinska mediacija

Splošno načelo švedskega prava je, da so sporazumne rešitve za otroke najboljše. Zato so bila pravila oblikovana tako, da je treba najprej poskusiti prepričati starše, naj se dogovorijo o zadevah, ki se nanašajo na njihove otroke.

Na koga se obrniti?

Socialne službe imajo posebno odgovornost. Med drugim morajo staršem nuditi možnost uporabe pravnega postopka (*samarbets samtäl*). Namen pravnega postopka je pomagati staršem, da dosežejo sporazum (glej dodatne informacije o *spravnem postopku*). Če se starša dogovorita, se lahko njuna sporazumna rešitev vključi v sporazum, ki ga odobrijo socialne službe. Tudi sodišča morajo najprej poskušati doseči sporazumni dogovor med starši. Če to ne uspe, lahko sodišče odredi pravni postopek ali mediacijo (*medling*).

Na katerih področjih je mediacija dopustna ali se najpogosteje uporablja?

Družinska mediacija naj bi se v sodnih postopkih uporabljala, kadar na primer spravni postopek ni bil uspešen, vendar še vedno obstaja možnost, da se starši dogovorijo o zadevah, ki se nanašajo na njihove otroke.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Sodišče odloči o tem, kdo bo imenovan za mediatorja. Odločba, s katero se odredi mediacija, sama po sebi ne zahteva privolitve staršev, vendar ima mediator lahko težave pri opravljanju svojih nalog, če starš dejavno nasprotuje imenovanju mediatorja. Mediator se v posvetovanju s sodiščem odloči, kako je treba organizirati mediacijo. Za mediatorje ni kodeksa ravnanja ali podobne ureditve.

Informacije in usposabljanje

Za usposabljanje mediatorjev ni nobene nacionalne organizacije.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediatorji imajo pravico do razumnega plačila za delo, čas in stroške, ki ga prejmejo od države.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 25/01/2017